

**MURAT
YAYINLARI**

**KAMU PERSONEL SEÇME SINAVI
A GRUBU VE ÖĞRETMENLİK
ALAN BİLGİSİ TESTİ**

HUKUK • İKTİSAT • MALİYE

**DENEME TG-10
ÇÖZÜM KİTAPÇIĞI**

Bu testlerin her hakkı saklıdır. Hangi amaçla olursa olsun, testlerin tamamının veya bir kısmının Merkezimizin yazılı izni olmadan kopya edilmesi, fotoğrafının çekilmesi, herhangi bir yolla çoğaltılması, yayımlanması ya da kullanılması yasaktır. Bu yasağa uymayanlar gerekli cezai sorumluluğu ve testlerin hazırlanmasındaki mali külfeti peşinen kabullenmiş sayılır.

ÇÖZÜMLER

• HUKUK ÇÖZÜMLER •

1. B Mahalli idarelerin belirli kamu hizmetlerinin görülmesi amacı ile kendi aralarında birlik kurması Cumhurbaşkanının izni ile olur. Mahalli idareler il, belediye veya köy halkının müşterek ihtiyaçlarını karşılamak üzere kuruluş esasları kanunla belirlenen ve karar organları, yine kanunda gösterilen seçmenler tarafından seçilerek oluşturulan kamu tüzel kişileridir. Mahalli idarelerin kuruluş ve görevleri ile yetkileri, yerinden yönetim ilkesine uygun olarak kanunla düzenlenir.

2. C Anayasanın 95. Maddesine göre, "TBMM çalışmalarını kendi yaptığı içtüzük hükümlerine göre yürütür" Meclisin kendi içyapı, çalışma esas ve usullerini belirleyen içtüzüklerini bizzat yapmasına yönetsel bağımsızlık ilkesi denir. İchtüzük şekil yönünden bir parlamento kararı olmakla beraber, maddi kanunlar gibi genel, soyut, objektif ve sürekli nitelikte kurallar koyar. Bundan dolayı içtüzük kural-işlem (düzenleyici işlem) niteliğinde tek parlamento kararıdır.

3. D Anayasanın 166.maddesine göre, seçimlerin yenilenmesine iki merci karar verir bunlar TBMM ve Cumhurbaşkanındır. TBMM, üye tamsayısının 3/5 çoğunluğunun (360) oyu ile seçimlerin yenilenmesine karar verebilir. Bu halde TBMM genel seçimi ile Cumhurbaşkanı seçimi birlikte yapılır. Cumhurbaşkanı seçim kanununa göre, seçimlerin yenilenmesine karar verilmesi halinde bu karar 48 saat içinde Resmi Gazete'de yayımlanarak ilan olunur. Seçim kararının verildiği günden sonra gelen 60. Günü izleyen ilk Pazar günü Cumhurbaşkanı ile TBMM seçimi birlikte yapılır.

4. E Anayasanın 166.maddesine göre, seçimlerin yenilenmesine iki merci karar verir bunlar TBMM ve Cumhurbaşkanındır. TBMM, üye tamsayısının 3/5 çoğunluğunun (360) oyu ile seçimlerin yenilenmesine karar verebilir. Bu halde TBMM genel seçimi ile Cumhurbaşkanı seçimi birlikte yapılır. Cumhurbaşkanının seçimlerin yenilenmesine karar vermesi halinde, TBMM genel seçimi ile Cumhurbaşkanlığı seçimi birlikte yapılır. Cumhurbaşkanının ikinci döneminde Meclis tarafından seçimlerin yenilenmesine karar verilmesi halinde, Cumhurbaşkanı bir defa daha aday olabilir.

MURAT YAYINLARI

MURAT YAYINLARI

5. A İdari organlarının yasama veya yargının görev alanına giren konuda işlem tesis etmesi halinde işlem fonksiyon gaspıyla sakatlanmaktadır. Söz konusu olayda muhtarlık görevine son verme görevi yargı organı olan seçim kuruluna aitken bu yetki idari organ olan il idare kurulu tarafından kullanılmıştır. Bu nedenle işlem fonksiyon gaspıyla sakatlanmıştır yaptırımı ise yokluktur. Yanıt, A seçeneği

8. B Strateji ve Bütçe Başkanlığı, Cumhurbaşkanlığına bağlıdır. Yanıt, B seçeneği

MURAT YAYINLARI

6. D 2942 sayılı Kamulaştırma Kanunu'na göre ödenek temini yapıldıktan sonra kamu yararı kararı alınır ve bu karar onanır. Sonrasında taşınmaz tespiti yapılır ve kamulaştırma kararı alınıp tapuya şerh düşülür ve satın alma usulü denenir. Yanıt, D seçeneği

9. E İdari Yargılama Usul Kanunu'nun 31. maddesine göre bu Kanunda hüküm bulunmayan hususlarda; hakimin davaya bakmaktan memnuiyeti ve reddi, ehliyet, üçüncü şahısların davaya katılması, davanın ihbarı, tarafların vekilleri, dosyanın taraflar ve ilgililerce incelenmesi, feragat ve kabul, teminat, mukabil dava, bilirkişi, keşif, delillerin tespiti, yargılama giderleri, adli yardım hallerinde ve duruşma sırasında tarafların mahkemenin sükûnunu ve inzibatını bozacak hareketlerine karşı yapılacak işlemler, elektronik işlemler ile ses ve görüntü nakledilmesi yoluyla duruşma icrasında Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanunu hükümleri uygulanır. Yanıt, E seçeneği

MURAT YAYINLARI

7. D Devlet Memurları Kanunu'na göre babalık izni 10 gündür. Yanıt, D seçeneği

10. D İdari Yargılama Usul Kanunu'nun 20. maddesine göre Danıştay, bölge idare, idare ve vergi mahkemelerinde dosyalar, bu Kanun ve diğer kanunlarda belirtilen öncelik veya ivedilik durumları ile Danıştay için Başkanlar Kurulunca; diğer mahkemeler için Hakimler ve Savcılar Kurulunca konu itibarıyla tespit edilip Resmî Gazete'de ilan edilecek öncelikli işler göz önünde bulundurulmak suretiyle geliş tarihlerine göre incelenir ve tekemmül ettikleri sıra dahilinde bir karara bağlanır. Yanıt, D seçeneği

11. A TCK'nın 66.maddesine göre adli para cezasını gerektiren suçlarda sekiz yıl geçmesiyle düşer. Yanıt, A seçeneği

14. E Hükmün gerekçesi ve varsa karşı oy gerekçesi, tümüyle tutanağa geçirilmemişse açıklanmasından itibaren en geç on beş gün içinde dava dosyasına konulur. Yanıt, E seçeneği

MURAT YAYINLARI

12. C İştirak halinde işlenen suçlarda, sadece gönüllü vazgeçen suç ortağı, gönüllü vazgeçme hükümlerinden yararlanır. Suçun; Gönüllü vazgeçenin gösterdiği gayreti dışında başka bir sebeple işlenmemiş olması veya gönüllü vazgeçenin bütün gayretine rağmen işlenmiş olması, hallerinde de gönüllü vazgeçme hükümleri uygulanır. Yanıt, C seçeneği

15. C Uzlaştırma ve ön ödeme kapsamındaki suçlar hariç olmak üzere, Cumhuriyet savcısı, üst sınırı üç yıl veya daha az süreli hapis cezasını gerektiren suçlardan dolayı, yeterli şüphenin varlığına rağmen, kamu davasının açılmasının beş yıl süre ile ertelenmesine karar verebilir. Suçtan zarar gören veya şüpheli, bu karara 15 gün içinde itiraz edebilir. Yanıt, C seçeneği

MURAT YAYINLARI

13. D Türk Ceza Kanunu'nun 53. maddesine göre belli bir meslek veya sanatın ya da trafik düzeninin gerektirdiği dikkat ve özen yükümlülüğüne aykırılık dolayısıyla işlenen taksirli suçtan mahkûmiyet halinde, üç aydan az ve üç yıldan fazla olmamak üzere, bu meslek veya sanatın icrasının yasaklanmasına ya da sürücü belgesinin geri alınmasına karar verilebilir. Yasaklama ve geri alma hükmün kesinleşmesiyle yürürlüğe girer ve süre, cezanın tümüyle infazından itibaren işlemeye başlar. Yanıt, D seçeneği

16. B Duruşmaya getirilmesi mümkün olmayan ve tanıklığı maddî gerçeğin ortaya çıkarılması açısından zorunlu olan kişilerin tanıklığında ve mağdur çocuk tanıklıklarında ses ve kayıt alınması zorunludur. Fiilî hizmette bulunan askerler hakkındaki zorla getirme kararı askeri makamlar aracılığıyla infaz olunur. Soruşturma evresinde Cumhuriyet savcısı da tanıklara yemin verebilir. 15 yaş altı çocuklar yeminsiz dinlenir. Yanıt, B seçeneği

17. B Ayırt etme gücü iyiyi kötüden ayırt edebilme, akla uygun davranma yeteneğini ifade etmektedir. Yani kişinin davranışının sebep veya sonuçlarını doğru olarak kavraması ve bu kavrayışa uygun davranması, ayırt etme gücüyle ifade edilir.

Ayırt etme gücü olmayan kişi, tam ehliyetsizdir. Tam ehliyetsizin kural olarak hukuki işlem ehliyeti yoktur; yaptığı işlem kesin hükümsüzdür ve sonradan hiçbir şekilde geçerli hale gelmez. Tam ehliyetsizin hukuki işlemlerini, onun yerine yasal temsilcisi yapar.

Tam ehliyetsizin kural olarak haksız fiil ehliyeti de yoktur zira bu kişiye kusur yüklenmesi mümkün değildir. Yanıt, B seçeneği.

MURAT YAYINLARI

18. A Kişisel mallar, kanundan doğan kişisel mallar ve sözleşmeden doğan kişisel mallar olarak ayrılır. Kanundan dolayı kişisel mallar şunlardır:

- Eşlerden birinin yalnız kişisel kullanımına yarayan eşya
- Evlilikten önce veya katılma rejiminden önce edinilen mallar
- Katılma rejimi süresince miras yoluyla intikal eden mallar
- Karşılıksız kazanma (bağış) yoluyla edinilen mallar
- Manevî tazminat alacakları
- Yukarıda sayılan malların yerlerine geçen değerler

Sözleşmeden dolayı kişisel mallar:

- Kişisel mal gelirleri
- Mesleğin icrası veya işletme faaliyeti için gerekli olan ve edinilmiş mallara dâhil olması gereken mallardır. Yanıt: A seçeneği

MURAT YAYINLARI

19. A Eşya üzerinde dolaysız zilyetlik sürdüren kişinin zilyetlik sıfatının değişmesi kısa elden teslimdir. Olayda H, malik sıfatıyla haksız zilyetken mülkiyet hakkını kazanarak haklı zilyede dönüşmüştür. Yanıt: A seçeneği

20. D Belli bir süre için kurulan intifa hakkı bu sürenin dolması ile birlikte sona erer. TMK m. 797 uyarınca tüzel kişiler yararına kurulan intifa hakkı ise en fazla yüz yıl için kurulabilir. Yanıt: D seçeneği

21. D Mirasbırakanın ölüm tehlikesi, ulaşımın kesilmesi, savaş vb. olağanüstü bir halin varlığı sebebiyle diğer iki vasiyet türünden birini yapamaması halinde başvurulabilir. Bunun için mirasbırakan, son arzularını iki tanığa anlatır ve onlara bu beyanına uygun bir vasiyetname yazmaları veya yazdırmaları görevini yükler. (TMK m. 539) Bu iki tanığın bu durumdan kurtulur kurtulmaz derhal hâkime giderek bu arzuların yazılı hâle gelmesini sağlamaları gerekir. Mirasbırakanın bu durumdan kurtulmasından itibaren bir ay içinde diğer vasiyet yollarına müracaat etmemesi hâlinde sözlü vasiyet hükümden düşer. Yanıt: D seçeneği

22. C Ahmet'in mirasçıları birinci zümrede hayatta olan kızı Kamuran, torunu Cansu ve eşi Elif'tir. Gelini Belma yasal mirasçı değildir. Eşi Elif birinci zümreyle birlikte mirasçı olduğu için yasal miras payı 1/4'tür. Kalan 3/4'lük miras payı Kamuran ve Cansu arasında 3/8 olarak paylaşılır. Yanıt: C seçeneği

23. C Tarafların bedeli farklı göstermeleri halinde bedelde muvazaa söz konusu olup, bedelde muvazaa nispi muvazaanın bir türüdür. CEVAP: C

26. E 6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu'nun 120/II maddesi uyarınca, sözleşme ile kararlaştırılacak yıllık temerrüt faizi oranı, yasal faiz oranının (yıllık) yüzde yüz fazlasını aşamaz. CEVAP: E

MURAT YAYINLARI

24. D 6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu'nun 136. maddesi uyarınca, "*Borcun ifası borçlunun sorumlu tutulamayacağı sebeplerle imkânsızlaşır, borç sona erer.*" Yani, sözleşme kurulduktan sonra, borçlunun kusuru olmaksızın edimin ifası imkansızlaşır, sözleşme geçerli olmaya devam etmekle birlikte, borç sona erer. CEVAP: D

27. A 6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu'nun m. 147/I maddesi uyarınca, Kira bedelleri, anapara faizleri ve ücret gibi diğer dönemsel edimler beş yıllık zaman aşımı süresine tabidir.

MURAT YAYINLARI

25. B Zaman aşımına uğramış borçlar, zaman aşımına uğramadan önce eksik borç niteliğinde değildir. Zaman aşımı süresinin geçmesiyle yani sonradan eksik borç haline gelmiştir. Diğer öncüllerde yer alan eksik borçlar ise doğuştan eksik borç niteliğindedir. ÇÖZÜM: B

28. B Müteselsil borçlulukta bağımsızlık kuralının (borçlu sayısı kadar ayrı borç ilişkisi bulunması ve bu ilişkilerin birbirinden bağımsız olması) istisnası zaman aşımının kesilmesidir. Bu nedenle, müteselsil borçlulardan birisine karşı kesilen zamanaşımı diğerlerine karşı da kesilmiş olur. CEVAP: B

29. A Ticari işletmesini devreden kişinin (başka bir ticari işletmesi daha yoksa) tacir sıfatı sona erer. İşletmesini devreden ticareti terk etmiş sayılır. Bu kişi ticareti terk ettiğini 15 gün içinde kayıtlı olduğu ticaret siciline bildirmelidir. Bunu yaparken, bütün aktif ve pasifi ile alacaklıların ad ve adreslerini de gösteren mal beyanında bulunmaya mecburdur. Durum ayrıca Türkiye Ticaret Sicili Gazetesinde de ilan edilmelidir.

Ticareti terk eden gerçek kişi tacirler İcra ve İflas Kanunu m.44'e göre (ticaret siciline yaptığı terk beyanının ilanından itibaren 1 yıl daha devrin ihbar veya ilanından önce doğan "bütün borçlarından" dolayı iflasa tabi olmaya devam eder. Bu 1 yıllık hak düşürücü süre geçtikten sonra artık iflas takibi ile değil ama icra yoluyla yine takip yapılabileceği unutulmamalıdır. Yani bu 1 yıllık süre "iflas takibi" yapılabilmesi için öngörülmüştür.

Yanıt, A seçeneği.

30. C Ticari temsilcinin yetkisinin sınırları Türk Borçlar Kanunu tarafından çizilmiştir. **Tescil ve ilan edilmek kaydıyla** sadece **merkez-şube işleri** veya **birlikte imza** şartıyla sınırlandırılabilir.

DİKKAT: Yukarıdaki hallerin dışındaki sınırlamalar (örneğin işlemlerine miktar sınırı getirilmesi) sadece iç ilişkide geçerlidir. Üçüncü kişileri bağlamaz. Zira bu sınırlamalar tescil-ilan edilemez, edilse dahi üçüncü kişileri yine de bağlamaz, yani üçüncü kişilerin iyi niyeti ortadan kalkmaz.

Birlikte imza sınırı aktif temsilde geçerlidir, pasif temsilde gerekmez. İmzaların aynı anda atılması şart olmadığı gibi, tek imzalı belgeye de icazet verilebilir.

Şube bakımından sınır, yer yönünden yapılan bir sınırdır. Temsilci şubesinin dışındaki bölgede işlem yapamayacaktır. Tescil ve ilan edilmiş bu sınır, tescilin olumlu fonksiyonunu ortaya çıkaracaktır. Yani üçüncü kişilerin iyiniyetini ortadan kaldıracaktır.

Yanıt, C seçeneği.

31. C Adi şirkette her ortak, para, alacak veya başka bir mal ya da emek olarak, ortaklığa bir katılım payı koymakla yükümlüdür. Sözleşmede aksi kararlaştırılmamışsa katılım payları, ortaklığın amacının gerektirdiği önem ve nitelikte ve birbirine eşit olmak zorundadır. TBK m.621.

Emek, ticari itibar, müşteri çevresi gibi değerler de sermaye olarak getirilebilir.

Bir malın kullanım hakkı getirilmişse tasfiye aşamasında mal aynen iade edilir. Malın mülkiyeti getirilmişse, tasfiye aşamasında değeri iade edilir.

Yanıt, C seçeneği.

32. E Pay sahipliğinden doğan haklar:

► **Kâr payı almak**

Her pay sahibi, kanun ve esas sözleşme hükümlerine göre pay sahiplerine dağıtılması kararlaştırılmış net dönem kârına, payı oranında katılma hakkını haizdir. TTK m.507 Kar payı, net dönem karından ve serbest yedek akçeden dağıtılabilir. Haksız ve kötünüyetle alınan kar paylarının iadesi gerekir. İade zamanasını 5 yıldır. İyiniyetle alınmışsa, haksız olsa bile iade istenemez.

► **Tasfiye payı**

Şirket tasfiyeye girdiğinde önce borçlar ödenir, sonra sermaye payları iade edilir, oradan arta kalan varsa buna tasfiye payı denilir. Sermaye payı oranına göre tasfiye payı da iade edilir.

► **Hazırlık devresi faizi.** Şartları varsa istenir.

► **Oy hakkı.**

► **Genel Kurula katılma, görüş, öneri sunma hakkı.**

► **GK kararı hakkında iptal davası açma hakkı.**

► **Gratis (bedelsiz) pay edinme hakkı.**

► **Bilgi alma ve inceleme hakkı. (Emredicidir - Sadece şirket sırrı ve korunması gereken menfaat nedeniyle şirket bilgi vermektan kaçınabilir.)**

Bilgi alma - Finansal tablolar, konsolide finansal tablolar, yönetim kurulunun yıllık faaliyet raporu, denetleme raporları ve yönetim kurulunun kâr dağıtım önerisi, **genel kurulun toplantısından en az 15 gün önce**, şirketin merkez ve şubelerinde, pay sahiplerinin incelemesine hazır bulundurulur. Finansal tablolar, konsolide finansal tablolar 1 yıl daha incelenmek üzere açık kalır. GK toplantısı sırasında ortak YK'dan ve Denetçilerden talepte bulunabilir.

İnceleme - Ticari defter ve yazışmaların incelenmesi için GK'nın açık izni, YK'nın kararı gerekir.

MURAT YAYINLARI

MURAT YAYINLARI

Bilgi alma ve inceleme hakkı yanıtız bırakılırsa, haksız olarak reddedilirse, yeterli bilgi verilmezse red durumunda 10 gün içinde diğer hallerde malul süre içinde Ticaret Mahkemesine başvurulabilir. Karar kesindir.

Dikkat: AŞ'de sermayenin korunması ilkesi ge- reği sermaye iadesi olarak şirketten çıkma hakkı yoktur. Sadece pay devretme yoluyla çıkılabilir ki bu sermayenin iadesi değildir.

Yanıt, E seçeneği.

33. C Kabule arz yasağının amacı, keşidecinin vadeden önce kendisine başvurulmasını önlemek istemesidir. Ancak bu yasağa rağmen senet muhataba kabule arz edilse ve muhatap da kabul etse bu kabul geçerli olur. Zira muhatap asıl borçlu olmuş olur ve vadede öder. Ödememezse de vadeden önce zaten keşideciye başvurulamaz.

“Belirli vadeli” ve “Keşide tarihinden belli süre sonra ödenecek vadeli” poliçelerde kabule arz yasağı konulabilir. Görüldükten belli süre sonra ödenecek vadeli poliçede kabule arz yasal olarak zorunlu olduğu için böyle bir yasak konulamaz, görüldüğünde ödenecek vadeli poliçede ise zaten kabule arz yoktur.

Bu yasağı sadece keşideci koyabilir. Cirantaların böyle bir hakkı yoktur.

Öte yandan ikametgâhlı ve adresli poliçelerde “süresiz” kabule arz yasağı konulamaz. Çünkü kabule arz sayesinde poliçenin hangi adreste veya vekaleten kim tarafından nerede ödeneceği anlaşılabilir.

Yanıt, C seçeneği.

34. B Bononun zorunlu unsurları:

- Senet metninde “bono” veya “emre yazılı senet” kelimesini ve senet Türkçe’den başka bir dille yazılmışsa, o dilde bono veya emre yazılı senet karşılığı olarak kullanılan kelimeyi, (Bu nedenle A şıkkı doğrudur.)
- Kayıtsız ve şartsız belirli bir bedeli ödemek vadedini,
- Vadeyi, (zorunlu değil)
- Ödeme yerini, (alternatifli)
- Kime veya kimin emrine ödenecek ise onun adını, (hamiline düzenlenemez!)
- Düzenlenme tarihini ve yerini, (yeri alternatifli)
- Düzenleyenin imzasını, içerir. (ad soyadı şart değil!)

Vadesi gösterilmemiş olan bono, görüldüğünde ödenmesi şart olan bir bono sayılır. Bu nedenle C şıkkı doğrudur.

Açıklık bulunmadığı takdirde senedin düzenlendiği yer, ödeme yeri ve aynı zamanda düzenleyenin yerleşim yeri sayılır. O da yoksa senet geçersizdir.

Düzenlendiği yer gösterilmeyen bir bono, düzenleyenin adının yanında yazılı olan yerde düzenlenmiş sayılır. O da yoksa senet geçersizdir. Bu nedenle B şıkkı yanlıştır.

Yanıt, B seçeneği.

35. E Ödeme emri üzerine borçlunun itiraz hakkı iki ayrıma tabi tutulabilir. Maddi hukuk bakımından itirazlar ve takip hukuku bakımından itirazlar.

Maddi hukuk bakımından itirazlar, borca itiraz ve imzaya itirazdır. Borca itiraz denildiğinde tam itiraz ve kısmi itiraz da mümkündür. Borcun olmadığı iddiaları, borcun zamaşımına uğradığı iddiası, sadece itiraz edilmesi dahi borca itirazdır. Kısmi itiraz da açık ve net yapılırsa geçerlidir. İmzaya itiraz ise alacaklının dayandığı senetdeki imzanın kendisine ait olmadığından ayrıca ve açıkça bildirilmesidir.

Takip hukukuna ilişkin itirazlar ise borcun varlığı veya imzanın doğruluğundan ziyade usul ile ilgilidir. Takip hukuku bakımından itirazlardan en önemlisi ise icra dairesinin yetkisine itirazdır. Yine, aynı alacak için daha önce takip yapıldığı ve bu takibin devam ettiği yönündeki derdestlik itirazı, borçlunun yeni mal iktisap etmediği itirazı, alacaklının icra takibinde bulunma hakkından vazgeçtiği itirazı da örnektir.

- Buna göre A şıkkındaki itiraz, borca tam itirazdır.
 - B şıkkındaki itiraz, borca tam itirazdır.
 - C şıkkındaki itiraz, imzaya itirazdır.
 - D şıkkındaki itiraz, derdestlik itirazıdır.
 - E şıkkındaki itiraz ise geçersizdir. Zira kısmi itiraz açık ve net yapılmalıdır. Aksi halde geçersiz olur. (İmzaya itiraz açık ve net yapılmazsa borca itiraz sayılır!)
- Yanıt, E seçeneği.

36. E Genel Haciz Yolu takibinde borçlunun, ödeme emrine itiraz ettiği İcra Dairesi tarafından 3 gün içinde tebligatla alacaklıya bildirilir. İtiraz üzerine takip durduğu için alacaklı icra takibinin bir sonraki evresi olan haciz işlemlerinin başlamasını sağlayamayacaktır. Bu nedenle itiraz ile duran takibi ilerletebilmek için alacaklının bazı başvurularda bulunması gerekecektir. Hangi başvuruyu yapacağı ise borçlunun itirazının içeriğinin ne olduğuna göre ve alacaklının elinde bazı belgelerin olup olmamasına göre değişiklik gösterecektir.

MURAT YAYINLARI

MURAT YAYINLARI

Genel olarak bakacak olursak alacaklının bu durumda gidebileceği 3 ihtimal söz konusudur.

Birincisi, İtirazın Geçici Kaldırılması

İkincisi, İtirazın Kesin Kaldırılması

Üçüncüsü, İtirazın İptali Davası.

Peki alacaklı ne yapmalıdır?

İHTİMAL: Borçlu imzaya itiraz ettiyse; alacaklı İtirazın Geçici Kaldırılması için İcra Mahkemesine başvurabileceği gibi istiyorsa Genel Mahkemede İtirazın İptali Davası açmayı da tercih edebilir.

İHTİMAL: Borçlu borca itiraz ettiyse; alacaklı elinde "itirazın kesin kaldırılmasını sağlayan belgelerden" (İİK 68) birisi varsa ister İcra Mahkemesine İtirazın Kesin Kaldırılması için başvurur isterse de Genel Mahkemede İtirazın İptali Davası açabilir. Alacaklının elinde bu belgelerden birisi yoksa Genel Mahkemede İtirazın İptali Davası açmaktan başka çaresi kalmaz.

Görülebileceği gibi alacaklı itirazın iptali davasını her durumda açabilme hakkına sahiptir. İtirazın geçici kaldırılması ve itirazın kesin kaldırılması başvuruları ise "hızlı" çözüm açısından tercih edilebilen yollardır. Ancak dikkat edilmelidir ki "geçici kaldırma" borçlu imzaya itiraz ettiyse gündeme gelir ve alacaklıya ayrıca bir şart ileri sürülmez. "Kesin kaldırma" ise borçlu borca itiraz ettiğinde gündeme gelir ve alacaklının elinde kimi belgelerden biri yoksa bu yola giremez.

Bu açıklamalardan da anlaşılacağı üzere E haricindeki şıklar yanlıştır.

İtirazın iptali davası alacaklı tarafından (borçlunun itirazının öğrenilmesinden itibaren) 1 yıl içinde Genel Mahkeme'de açılır. Genel Mahkeme yargılamalarında verilen karar maddi anlamda kesin hüküm teşkil eder.

Yanıt, E seçeneği.

- 37. E** İcra mahkemesinin kural olarak sınırlı inceleme yetkisi olduğu unutulmamalıdır. Ancak istihkak iddialarını çözüme bağlayacak olan İcra Mahkemesi burada sınırlı değil, genel hükümlere göre inceleme yapar. Basit yargılama usulüne göre yargılama yapar. Süratle ve diğer davalardan önce istihkak davası görülür ve çözüme bağlanır. Mahkeme sınırlı inceleme yapmaz, taraflar da başta ileri sürdükleri iddia ve sebeplerle sınırlı değildir, genel hükümler çerçevesinde yemin ve tanık da delil olarak kullanılabilir. Bu bağlamda İcra Mahkemesi'nin kararı maddi anlamda kesin hüküm teşkil eder. Yanıt, E seçeneği.

- 38. C** Satış talebi bir kez geri alınabilir, satış süresi içerisinde istenmezse, satış istenmesine rağmen talep geri alınır ve yenilenmezse HACİZ KALKAR AMA TAKİP SONA ERMEZ! Yanıt, C seçeneği.

- 39. B** Sorudaki üç öncül de borçlunun iflas isteme sebebidir. Sermaye şirketi ve kooperatifin pasifinin aktifini geçmesi zorunlu iflas sebebidir. Yapılan haciz yoluyla takipte borçlunun yarı mevcudu elinden çıkmış, kalanı da muaccel ve 1 yıl içinde muaccel olacak alacakları karşılamayacak olması da zorunlu iflas sebebidir. Borçlunun aciz halde olması ise ihtiyari iflas sebebidir. Yanıt, B seçeneği.

- 40. E** Para veya teminat alacağının tahsili amacıyla alacaklılar bu takip yolunu başlatabilirler. Diğer deyişle tacirin, muaccel para borcunu ödememesi alacaklıların bu yola başvurması için yeterli sebeptir. Bu takip yoluna başvurabilmek için tıpkı genel haciz yolu takiplerinde olduğu gibi alacaklının elinde herhangi bir senet olmak zorunda değildir. Bu nedenle A şıkkı doğrudur.

Alacak rehinle teminat altına alınmışsa alacaklı öncelikle rehinin paraya çevrilmesi yoluyla takip yapmak zorundadır. Yani burada önce rehne başvurma zorunluluğu vardır. Bu nedenle B şıkkı doğrudur. (Kambiyi senedine bağlı alacak aynı zamanda rehinli olsaydı alacaklı iki farklı takip yolundan birini seçme konusunda tercih hakkına sahip olurdu.)

Bütün icra ve iflas takipleri borçlunun yerleşim yeri (iflasta borçlunun işlem merkezi olan yer) İcra Dairesi'ne yapılacak taleple başlatılır. Bu nedenle C şıkkı doğrudur.

Genel iflas yolu takibinde borçluya gönderilen ödeme emrinde ödeme süresi ve itiraz süresi 7 gündür. Mal beyanı ihtarı yer almaz. Borçlu itirazını icra dairesine yapabilir. Bu nedenle D şıkkı doğrudur.

Genel iflas yolu takibinde borçlunun maddi hukuk bakımından itirazının borca veya imzaya itiraz şeklinde olması devamındaki prosedür bakımından pek önem arz etmez. Bu özelliği ile genel haciz yolundan farklıdır. Zira burada borçlu neye itiraz ederse etsin alacaklı bu itirazın kaldırılması için (geçici-kesin kaldırma ayrımı yoktur) Asliye Ticaret Mahkemesi'ne başvuracaktır. Bu durumda itiraz incelemesini yapan Asliye Ticaret Mahkemesi'nde taraflar başta ileri sürdükleri sebeplerle sınırlı da olmayacaktır. (Sınırlı olma kuralı İcra Mahkemesi için geçerlidir.) Yani, genel iflas yolunda, genel haciz yolundan farklı olarak itirazın geçici-kesin kaldırılması ve itirazın iptali davası yoktur. Sadece "itirazın kaldırılması" vardır ve o da borçluya ödeme emrinin tebliğinden itibaren 1 yıl içinde Asliye Ticaret Mahkemesi'nden talep edilir. Yanıt, E seçeneği.

MURAT YAYINLARI

MURAT YAYINLARI

• İKTİSAT ÇÖZÜMLER •

1. A Kişilerin servetlerinin bir kısmını ellerinde para olarak tutmalarına para talebi adı verilir. Para talebi kuramları paranın fonksiyonlarına göre iki temel grupta incelenir:

1. Grup: Klasik ve Paracı Yaklaşımlar

- Miktar Teorisi (Fisher/ Cambridge) (işlem tipi Miktar teorisi, Fisher)
- Fisher Yaklaşımı
- Cambridge Yaklaşımı (A.C. Pigou)
- Modern Miktar teorisi (M. Friedman) Para tutumu Tipi Miktar Kuramı (Marshall / Pigou)

2. Grup: Keynesyen ve Neo Keynesyen Yaklaşımlar

- Likidite Tercihi Teorisi (J.M.Keynes) İşlem amacıyla İhtiyat amacıyla Spekülatif amaçlı
- Portföy Dengesi Yaklaşımı (J. Tobin, Markowitz)
- Servet Uyumlaması Yaklaşımı (Brunner, Meltzer) Dolayısıyla Portföy Dengesi Yaklaşımı A. Smith'e değil, Tobin ve Markowitz'e aittir.

2. E Post Keynesyen iktisat, toplam talep analizinin dışında, gelir bölüşümünden para teorisine kadar kapsamlı bir makro model ortaya koymaya çalışmaktadır.

Post Keynesyen İktisat Okulu'nun ana önermeleri;

- Devlet ekonomide etkin olmalıdır.
- Ekonomide büyümenin ve gelir dağılımının temel belirleyicisi yatırımlardır.
- Yatırımların kaynağı ise karlardır.
- Fiyat piyasada değil; üreticiler tarafından belirlenmelidir. (Mark up fiyatlama)

3. B Dönüşüm eğrisi, üretim sözleşme eğrisinden türetilir. Üretim sözleşme eğrisi üzerinde üretimde etkinlik yani pareto optimalite sağlanmıştır. Bu nedenle pareto iyileştirme yapılamaz.

4. A Optimal mal talebi tüketici dengesi sağlandığında gerçekleşir.

$$\frac{MU_X}{P_X} = \frac{MU_Y}{P_Y} \quad \text{Tüketici Dengesi}$$

II. Gossen Kanunu

$$\frac{MU_Y}{P_X} < \frac{MU_Y}{P_Y} \quad \text{iken eşitliği sağlamak için}$$

MU_X artmalı, MU_Y azalmalıdır. Bir malın tüketimi artarsa marjinal faydası azalır. (Azalan Marjinal fayda ilkesi)

$$\begin{array}{cc} MU_X \uparrow & MU_Y \downarrow \\ X \downarrow & Y \uparrow \end{array}$$

Tüketici;

- Öncelikle Y malı tüketimini artırarak dengeye gelir.
- Y malı tüketimini artırıp, X malı tüketimini azaltarak da dengeye gelir.

5. C Marshallian (alışılmış) talep eğrisi ile Hicksian (teklifi edilmiş) talep eğrisinin çakışık olabilmesi için negatif ikame etkisinin, negatif toplam etkinin bir-biri ile özdeş olması gerekir. Yani bu durum gelir etkisinin sıfır olması ile sağlanır.

$$TE (-) = IE (-) + GE (0)$$

$$TE (-) = IE (-)$$

$$d_m = d_H$$

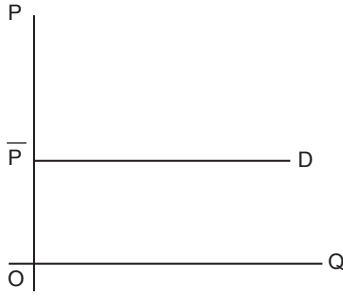
6. E Amerikan armudu (Avakado) talebini etkileyen etmenler;

- İkame malların fiyatı (Ps)
- Tamamlayıcı malların fiyatı (Pc)
- Gelecekteki fiyat beklentisi (P_x^e)
- Tüketicinin geliri (M)
- Tüketicinin gelecekteki gelir beklentisi (M^e)
- Tüketicinin zevk ve tercihleri (Z)
- Tüketicinin sayısı (N)
- Amerikan armudunun fiyatı ise talep miktarını etkiler.

MURAT YAYINLARI

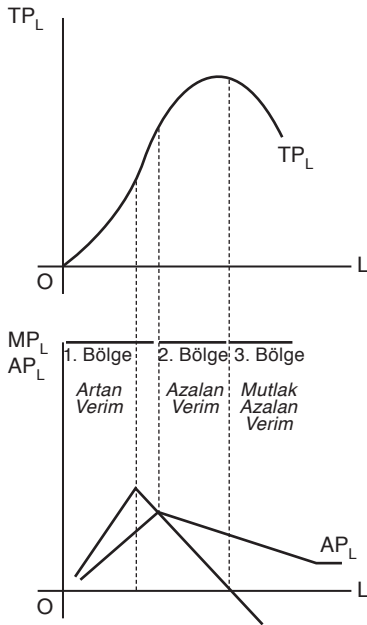
MURAT YAYINLARI

7. B P

$e_d = \infty$ iken ilgili malın fiyatı değişmez. Fiyat değişmeyince fiyat tüketim eğrisi türetilemez.

8. C İşgücünün ortalama verimliliğinin değişmediği istihdam seviyesinde ortalama ürün maksimum seviyesinde ve marjinal ürüne eşittir. Yani üretimin 2. bölgesinin başlangıç noktasıdır. ($MP_L = AP_{L \max}$) Marjinal ürün, ortalama ürünün maksimum noktasından keserken azalan seyir izlemektedir.

9. B Eş ürün eğrisi; iki üretim faktörünün kullanılması ve bu faktörlerin birbirleri yerine ikamelerinin mümkün olması varsayımı altında, aynı miktar malın üretilmesini sağlayan farklı faktör bileşimlerinin geometrik yeridir.

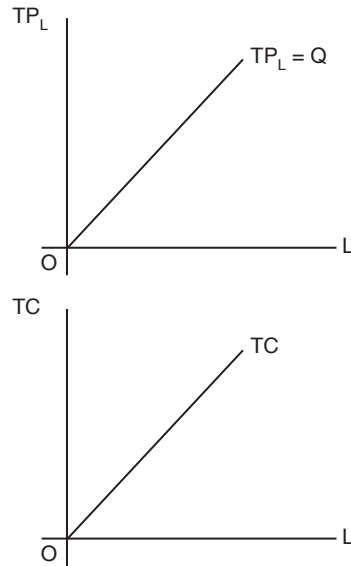
Özellikleri;

- Eş ürün eğrileri sol yukardan sağ aşağı inerler. Yani negatif eğimlidirler.
- Eş ürün eğrileri orjine göre dışbukeydirler. Eğimi ise girdilerin marjinal ürünlerinin oranına yani marjinal teknik ikame oranına eşittir.
- Aynı paftadaki eş ürün eğrileri birbirini kesmezler.

10. D Faktörler arası ikame esnekliğinin sonsuz olması, faktörlerin tam ikame olduğunu ve eş ürün eğrilerinin doğrusal negatif eğimli olduğunu gösterir. Bu nedenle üretici için köşe dengesi söz konusudur. Yani firma sadece ucuz olan faktörü kullanır.

- $2w = r$ ise ucuz olan emek olduğundan sadece emek faktörü kullanarak dengeye gelir.
- $2r = w$ ise Uw_2 olan sermaye olduğunda sadece sermaye faktörü kullanarak dengeye gelir.

11. C Kısa dönem üretim fonksiyonu $Q = 25L$ şeklinde verilmiştir. Bu üretim fonksiyonunda, emek dışındaki üretim faktörleri sabit kabul edilmektedir ve fonksiyon orjinden çıkan bir doğrudur. Toplam maliyet eğrisi de üretim fonksiyonundan türetildiğinden o da doğrusal ve sabit eğime sahiptir.

MURAT YAYINLARI

MURAT YAYINLARI

12. D Advalorem vergi uygulaması sonunda arz eğrisi dikleşerek sola kayar.

Tüketiciye yansıyan kısım ($P_1 - P_0$)

$$E_0 \rightarrow Q_d = Q_s$$

$$55 - P = 5 + P$$

$$50 = 2P$$

$$P_0 = 25$$

Vergi sonrası arz denklemi; $Q_s^t = 5 + P (1-0,20)$

$$Q_s^t = 5 + 0,80P$$

$$E_1 \rightarrow Q_d = Q_s^t$$

$$55 - P = 5 + 0,80P$$

$$50 = 0,80P$$

$$P_1 = 27,7$$

Tüketiciye yansıyan kısmı ($P_1 - P_0$) = $27,7 - 25 = 2,7$

13. A Tekelci firmanın arz eğrisinin türetilmemesinin nedeni; malın fiyatı ile miktarı arasında ilişki kurulamamasıdır. Tam rekabet piyasasında $P = MC$ olduğundan fiyat ile miktar arasındaki ilişkiyi marjinal maliyet eğrisi kurar. Fakat tekelerde $P > MC$ olması bu adımı ortadan kaldırır.

14. E 1933 yılında E. Chamberlin tarafından ortaya atılmıştır.

- Firmalar rakip firmanın üretim düzeyini değiştireceğini bilir ve ona göre üretim miktarını belirler.
- Firmalar yanlış kararlarından ders alırlar.
- Homojen mal üreten firmaların maliyetleri aynıdır.
- İki firma monopol üretim düzeyini paylaşırlar.

15. E GSYİH'nin harcamalar yöntemi ile elde edilişi;
 $Y = C + I + G + X - M$

Hane halkının tüketim harcaması C içinde yer alır. Özel sektör yeni tesis alımları I içinde yer alır. Kamu personeline yapılan ücret ödemeleri G içinde yer alır. KİT'lerin yatırım harcamaları G içinde yer alır. İthalat ise modelde yer alır, fakat dahil edilmez. Yani çıkarılır.

16. D Doğal işsizlik haddi (U_N) = Friksiyonel işsizlik haddi + Yapısal işsizlik haddi

$$U_N = \%3 + \%4 = \%7$$

$$U_N = 0,07$$

Doğal işsiz işgücü = Doğal işsiz / 30 milyon

$$0,07 = \text{Doğal} / 30 \text{ milyon}$$

$$\text{Doğal işsiz} = 2,1 \text{ milyon}$$

17. B Kısa Dönem Phillips Eğrisinin Konumunu Etkileyen Faktörler

Kısa Dönem Phillips Eğrisini yukarı kaydıran etmenler;

- 1 - Beklenen enflasyonun artması
- 2 - Negatif arz şoku (OPEC şoku)
- 3 - Doğal işsizlik oranının artması
- 4 - İşgücünün verimliliğindeki azalış
- 5 - Teknolojide geri kalma

Kısa Dönem Phillips Eğrisini aşağı kaydıran etmenler;

- 1 - Beklenen enflasyonun azalması
- 2 - Pozitif arz şoku
- 3 - Doğal işsizlik oranının azalması
- 4 - İşgücü verimliliğindeki artış
- 5 - Teknolojik gelişme

MURAT YAYINLARI

MURAT YAYINLARI

18. B Klasik yaklaşıma göre faiz, bugünkü tüketimden vazgeçmenin karşılığıdır (imsak teorisi) ve reel büyüklüktür. Tüketim faizin azalan bir fonksiyonudur.

$$C = f(i) \downarrow, C \downarrow$$

Faizin tüketim üzerinde yarattığı iki etki söz konusudur.

İkame etkisi: Faiz artışı bugünkü tüketimin fiyatını artırıp, gelecekteki tüketimi artırmıştır.

Gelir etkisi: Faiz artışı önceki birikimlerin getirisini artırıp, bugünkü tüketimi artırmıştır.

$$\text{İkame etkisi} > \text{Gelir etkisi} \rightarrow C=f(i)$$

19. C Keynes'e göre para, mali varlıkların yakın ikamesidir. Yani bireyler ya para tutarlar ya da tahvil tutarlar. Dolayısıyla servet ya para ya da tahvil olarak tutulur. Monetarist yaklaşıma göre servet para, tahvil ve reel varlıklar olarak tutulur.

20. E $c = 0,80$ iken ihracat 100 birim artarsa; otonom unsurlar 100 birim artar ve toplam planlanan harcamalar 100 birim artar.

$$X_o \uparrow, AE_o \uparrow,$$

$$AE \uparrow = AE_o \uparrow + c \cdot Y$$

Gelir – harcama modeline göre ($Y = AE$) toplam harcamalar 100 br artarsa, gelir 100 birim artar.

$Y \uparrow = AE \uparrow$ (1 aşama) Gelirdeki 100 birimlik artış, $c \cdot Y = 0,80 \cdot 100 = 80$ birim toplam harcamaların artmasına neden olur.

$$AE \uparrow = AE_o + (c \cdot Y \uparrow)$$

Bu süreç bir şekilde devam eder. Bir tabloda göstermek gerekirse;

	Toplam harcamalarda ve gelirdeki değişim	Gelirdeki toplam değişim
1. aşama	ΔAE_o	ΔAE_o
2. aşama	$c \cdot \Delta AE_o$	$\Delta AE_o + \Delta AE_o = (1 + c) \cdot \Delta AE_o$
3. aşama	$c \cdot c \cdot \Delta AE_o$ ($c^2 \cdot \Delta AE_o$)	$(1 + c + c^2) \cdot \Delta AE_o$
4. aşama	$c^3 \cdot \Delta AE_o$	$(1 + c + c^3 + c^3) \cdot \Delta AE_o$
⋮	⋮	⋮
		$\frac{1}{1-c} \cdot \Delta AE_o$

21. E Merkez bankasının nominal para arzı artırması; LM eğrisinin sağa kaymasına neden olur.

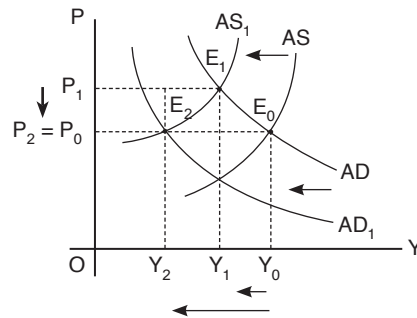
- APİ yoluyla tahvil alması.
- Reeskont oranını düşürmesi.
- Zorunlu karşılık oranını azaltması.

Merkez bankası nominal para arzını artırarak, genişlemeci politika izler. Nominal para arzı sabitken, fiyatlar genel düzeyinin düşmesi reel para arzının artmasına ve LM eğrisinin sağa kaymasına neden olur. Para talebinin azalması LM eğrisinin sağa kaymasına neden olur.

22. A Reel konjonktür kuramına göre iktisadi dalgalanmaların nedeni; reel ARZ ŞOKLARIDIR. Nominal bir değişken olan para iktisadi faaliyet üzerinde hem kısa dönemde hem de uzun dönemde yansızdır, çünkü fiyatlar esnekler ve işletmeler talep ve maliyet değişimlerine karşı fiyatlarını hızlı ayarlar. Para arzındaki bir defalık artış veya azalış reel iktisadi faaliyeti değil, fiyatıdır genel düzeyini etkiler. Bu durum kısa dönem için de geçerlidir.

Reel ARZ ŞOKLARI → Teknoloji ve Verimlilik şoklarıdır.

23. A Negatif maliyet şoku nedeniyle kısa toplam arz eğrisi sola doğru kayar. Bu durumda fiyatlar artar, hasıla düzeyi azalır. Merkez bankası fiyatlar genel seviyesini eski düzeyinde tutmak için daraltıcı para politikası uygulayarak toplam talebin azalmasını ve sola kaymasını sağlar. Nihai sonuç; fiyatlar değişmez, hasıla azalır.

24. D Keynesyen Yaklaşımına göre gelir artınca ortalama tüketim eğilimi azalmaktadır. Bu durumu test etmek için yapılan kısa dönemli zaman serisi analizleri bu sonucu doğrulamıştır. Ancak, uzun dönemli zaman serisi analizlerinde, gelir düzeyi artınca ortalama tüketim eğiliminin değişmediği gözlemlenmiştir. Yani kısa dönemde düşen ortalama tüketim eğilimi uzun dönemde marjinal tüketim eğilimine eşit olur ve değişmez. Kısa ve uzun dönem sonuçlarında ortaya çıkan bu farklılık Kuznets tarafından Tüketim Bulmacası olarak adlandırılmıştır.

25. D Banka kartı, kredi kartı gibi finansal araçların kullanımının yaygınlaşması ekonomik birimlerin paraya olan talebini azaltacaktır. Bu durumda kişilerin para talebinin azalması bankacılık sisteminin daha fazla kullanılması ve bundan kaynaklı olarak da bankaların kredi kullandırma mekanizmasının hızlanması süreci ile kaydi para sürecini hızlandıracak ve bundan dolayı da para arzı artışı söz konusu olacaktır.

26. D Küresel kriz sonrası gerek sermaye akımlarının oynaklığındaki yükseliş gerekse finansal istikrara yönelik farkındalığın artması merkez bankalarını alternatif politika araçları kullanmaya yönlendirmiştir. Bu çerçevede Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası da finansal istikrarı destekleyici bir amaç olarak benimseyerek, dış finansal şoklara karşı ekonominin dayanıklılığını artırmak amacıyla yeni bir araç olarak **ROM uygulamasına Eylül 2011'de başlamıştır.**

Rezerv Opsiyonu Mekanizması (ROM); bankaların Türk lirası (TL) zorunlu karşılıklarının belirli bir yüzdesini yabancı para ve altın cinsinden tesis edebilmelerine imkân tanıyan bir uygulamadır. Bu bankalar için zorunluluk değil, bir alternatiftir.

Rezerv opsiyonu oranı; Bu imkânın hangi ölçüde kullanılabileceğini belirleyen orandır.

Rezerv opsiyonu katsayısı (ROK); Bir birim TL zorunlu karşılık başına tesis edilebilecek yabancı para veya altın karşılığını belirleyen katsayılardır.

Bu uygulama;

- Bankaların TL mevduatı için TCMB'ye yatırmak zorunda oldukları zorunlu karşılıkların bir bölümünü yabancı para veya altınla ödemelerine izin verilmesi bankalar açısından TL likiditesinin artmasını sağlar.
- Günlük işlemlerini ağırlıklı olarak TL ile yapan bankalar açısından TL fonlama maliyetini düşürür.
- TCMB bu yolla döviz rezervlerini artırmış olur.
- Bankaların getirdiği dövizlerin TCMB'de toplanması sonucu, para ikamesinin etkisi düşürülmüş olur.

MURAT YAYINLARI

MURAT YAYINLARI

27. A Paranın tasarruf aracı (değer muhafaza aracı) olması; satın alma gücünün zamanlar arasında taşınmasına imkan sağlar. Tasarruf aracı olarak paranın tercih edilmesinin sebebi; diğer finansal varlıklara göre en likit aktif olmasıdır.

Ancak paranın değer muhafaza (tasarruf) aracı olma fonksiyonunu yerine getirebilmesi için, değerinin istikrarlı olması gerekir. Yani fiyatlar genel düzeyine bağlıdır. Eğer paranın değeri düşüyorsa (fiyatlar genel düzeyi yükseliyorsa, yani enflasyon varsa, paranın değeri düşer), kimse elinde para tutmak istemez, paradan kaçış başlar. Böyle durumlarda kişiler, tasarruf etme yerine, borçlanmayı yeğlerler. Enflasyonun hızla arttığı dönemlerde para tasarruf aracı olma fonksiyonunu kaybeder. Hiperenflasyon dönemlerinde başta tasarruf aracı olma fonksiyonu olmak üzere para tüm fonksiyonlarını kaybeder.

28. D Varlık (tahvil) talebini etkileyen unsurlar:

1. Servet (Doğru yönlü etkiler).
2. Beklenen getiri (Doğru yönlü etkiler).
3. Likidite (Doğru yönlü etkiler).
4. Risk (Ters yönlü etkiler).
5. Bilgi edinme maliyeti (Ters yönlü etkiler).
6. Beklenen enflasyon oranı (Ters yönlü etkiler).

MURAT YAYINLARI

MURAT YAYINLARI

29. B İki mallı ve iki faktörlü bir modelde, tam çalışma koşulları altında eğer tek bir faktörün arzı arttıracak olursa, onu yoğun olarak kullanan malda üretim genişler, diğer malda ise daralır. Bu açıklamayı yapan teorem Rybczynski Teoremi'dir.

32. A Offset-dengeleme anlaşmalarında, serbest döviz karşılığı yapılan bir ilk satış işlemi vardır. Genellikle bu ilk satış işlemi, alıcı ülkenin döviz rezerv durumunu önemli ölçüde sarsacak kadar büyük bir ödemeyi gerektirir. O nedenle ikinci aşamada satıcı ülkenin, alıcı üzerindeki bu döviz baskısını hafifletmek için ona döviz kazandırıcı veya döviz tasarrufu sağlayıcı hizmetlerde bulunması söz konusudur.

MURAT YAYINLARI

30. C Hem üyelerin kendi aralarındaki ticarete gümrük tarifeleri, kotalar ve eş etkili vergilerin kaldırıldığı hem de birlik dışında kalan ülkelere karşı tek bir gümrük tarifesi uygulandığı iktisadi birleşme gümrük birliğidir.

33. D Gelişmiş ülkeler ile azgelişmiş ülkeler arasında mevcut teknolojik açığın her zaman azgelişmiş ülkelerin aleyhine olmayacağı tersine bu ülkelerin daha çabuk sanayileşmesine olanak vereceğini açıklayan kuram Geç Gelenlerin Avantajı Kuramı'dır. Geç Gelenlerin Avantajı Kuramı'na göre azgelişmiş ülkeler sanayileşmiş ülkelere göre daha yüksek bir hızla kalkınma şansına sahiptirler.

MURAT YAYINLARI

31. E Tek yanlı transferler karşılıksız olarak yapılır. Yapılan yardımlar yapan ülke açısından borç işlemidir ve ödemeler bilançosunda pasife kaydedilir. Yardım mal şeklinde olduğu için mal ihracatı olarak aktive kaydedilir.

34. A İnsani yoksulluk endeksinde, ekonomik ve sosyal kaynaklara erişim derecesinin göstergesi olarak sağlıklı içme suyunu sahip olamayan nüfus ve 5 yaşın altında olan ve yeterli beslenemeyen çocukların nüfus düzeyi de yer alır.

35. C Durağan durumda işgücü başına sermaye sabit kalır yani işçi başına sermayenin veya hasılanın değişmediği durumdur. Ekonominin durağan durum dengesini Neoklasik Büyüme Modeli açıklar.

38. D 5 Nisan 1994 Kararları:

1. Yüksek oranda KİT zamları
2. %138,9 oranında devalüasyon
3. KİT'lerin özelleştirilmesi ve bazılarının kapatılması
4. Tarımda destekleme alımlarının azaltılması
5. Merkez Bankasının yeniden yapılandırılması
6. Kamu kesiminde maaş ve ücret artışlarının sınırlandırılması
7. Tekel ve akaryakıttan alınan vergi ve fonların yükseltilmesi
8. Ek vergiler getirilmesi

MURAT YAYINLARI

36. A Beşerî sermayenin oluşumunun öncüsü, “yaparak öğrenme” yaklaşımı ile Arrow (1962) iken, beşeri sermaye ve büyüme arasındaki ilişkinin sistematik analizi, ilk olarak Schultz (1963) tarafından yapılmıştır. Günümüzdeki çalışmalarda Lucas (1988), Rebelo (1991) ile Mankiw, Romer ve Weil (1992), beşerî sermayeyi, fiziksel sermayenin yanında ayrı bir üretim faktörü olarak kabul etmişlerdir.

39. D Nisan 2001’de TCMB Kanunu’nda yapılan değişiklikler ile TCMB’nin hükümete karşı özerkliği sağlanmış, kamu kesimine kredi açmasına son verilmiştir. Bankanın temel amacının “fiyat istikrarını sağlamak” olduğu kanunla belirtilmiştir. İlgili kanunla TCMB’nin temel amacına ulaşmak için kullanacağı para politikası araçlarını bağımsız belirleyeceği hükme bağlanmıştır. Yani “araç bağımsızlığı” kararlaştırılmıştır.

37. C 1973’te yaşanan ilk petrol krizinin ardından dünyada uygulanan sabit fakat ayarlanabilir kur sisteminden vazgeçilmesi ve esnek kur sistemine geçilmesiyle Türkiye, uyguladığı sabit kur sisteminden mini devalüasyonlar sistemine geçmiştir. Böylece ithal girdiler özellikle petrol daha pahalı hale gelmiş ve döviz giderleri artmıştır. Ayrıca 1974 tarihli Kıbrıs Barış Harekati’nin Türkiye ekonomisine faturası yüksek olmuştur. Diğer yandan 1968 yılında Fransa’da başlayan ve tüm Avrupa’yı etkisi altına alan toplumsal hareket, Türkiye’de de güvenlik sorunu doğurmuştur. Yaşanan toplumsal kaos ve siyasi istikrarsızlık, ekonomik atılımları engellemiştir. IMKB’nin kurulması ile geçilen finansal serbestlik dönemi 1980 sonrasıdır.

40. E Türkiye’de örtük enflasyon hedeflemesi 2002 yılında uygulanmaya başlanmıştır. 2006 yılında ise açık enflasyon hedeflemesine geçilmiştir. 2001 yılına IMF ile yeni bir anlaşma yapılmış ve “Daha Güçlü Bir Ekonomiye Geçiş” olarak adlandırılan ve parasal tabanın başka para politikası aracı olarak görüldüğü kapsamlı bir istikrar programı uygulamaya konulmuştur.

MURAT YAYINLARI

• MALİYE ÇÖZÜMLER •

1. E ÖZEL MAL-BÖLÜNEBİLİR MAL

- Özel ihtiyaçları karşılamaya yönelik mallardır. Örn; elektrik, su, telefon, haberleşme, ulaşım.
- Faydaları toplum bireyleri arasında bölünebilir.
- Malın fiyatını ödeyenler o malın faydasını elde eder. Yani mahrum bırakma, dışlanabilirlik ilkesi geçerlidir.
- Üretilen mal miktarı talep edilen mal miktarından düşükse, tüketiciler aralarında rekabet ederler. Dolayısıyla özel mallar rakip mallardır. İlave bir kişinin kullanımı diğerinin faydasını azaltır. Yani tüketimde rekabet vardır.
- Özel mallar özel, bireysel, içsel fayda sağlar.
- Özel mallar piyasadan temin edildiği için fiyatı oluşur.
- Gönüllü finansmanı vardır. Yani fiyatını ödeyen finansmana da ortak olur.
- Özel malın üretimini belirleyen taleptir. Yani talep sorunu yoktur.
- Özel kesim ve devlet (KİT) üretir.
- Özel malların üretiminde özel kesim tam etkindir.
- Özel kesimin üretiminde denge; Marjinal maliyet = Marjinal fayda = Marjinal hasılat = Fiyat eşitliğinde sağlanır.

2. A Mali yanılısamaya yol açan faktörler:

- Vergi sisteminde, fiyatın içine yedirilmiş yani daha az gözlenebilir vergilere doğru kayma (Alkol, sigara, petrol, ÖTV)
- Vergi sisteminin giderek karmaşık bir hale gelmesi (Böylece çok az insan gelirleri, tasarruf ve yatırımları ve harcamaları üzerinden ne kadar toplam vergi ödediğinin farkındadır.)
- Mali sürüklenme
- Bütçe açıklarının giderek borçlanma yoluyla karşılanması

3. B **Leviathan Devlet:** Leviathan, güç, yetki ve faaliyetleri oldukça genişlemiş bir devleti ifade etmek için kullanılan bir kavramdır. Thomas Hobbes'in kullandığı Leviathan kavramının maliye teorisindeki karşılığı, büyük bir kamu sektörünün ciddi sorunlar yaratmasıdır. Kamusal Seçiş Teorisi'nin temel varsayım ve hipotezlerine dayanan Leviathan Modeli'nde, kamu kesiminin büyümesi politik nedenlere bağlıdır. Gerek politikacılar gerekse bürokratlar, kendi çıkarları doğrultusunda, gerekli olandan daha fazla harcama yaparlar ve bu da kamu kesiminin büyümesine yol açar. Burada sorunlu olan nokta, kamu harcamalarının artışından çok, vergiler aynı düzeyde artmadığı için bu süreç sonunda kamu açıklarının büyümesidir. Seçmenler mali yanılısama içinde oldukları için daha yüksek kamu harcama düzeyleri için oy verecekler ve oy maksimizasyonu hedefiyle davranan politikacılar da bu yönde politikalar uygulayacaklardır. Bunun sonucunda devlet bir Leviathan gibi kaynakları kendisine çekecek ve kamu kesimi aşırı derecede büyüyecektir.

4. D Marshall, sanayileşme sürecinde kişi başına üretkenlikteki artışta, sanayileşme ortamında kaydedilen genel ilerlemeden kaynaklanan dışsal ekonomilerin etkisinin her kuruluşun kendi başına gerçekleştirdiği içsel ekonomilerin etkisinden büyük olduğunu savunmuştur. Ancak Marshall, dışsal maliyetlere hiç değinmemiştir.

5. C Kamu harcamalarının görünüşte artışında etkili olan bir diğer etken ülke sınırlarının büyümesidir. Ülke sınırlarının genişlemesi yapılan hizmetlerin miktar ve kalitesinde herhangi bir değişiklik olmasa bile katlanılan giderlerin artmasına sebep olur. Hizmet götürülecek alanların büyümesi sonucunda yapılacak toplam harcamalar giderlerinde de bir artışa sebep olacaktır. Nüfus artışı hem gerçekte hem de görünüşte kamu harcamaları artışının sebeplerindendir. Savaş ya da birleşmeler neticesinde, bir ülkenin nüfusunda veya yüzölçümünde artış gerçekleşebilir. Ülke nüfusunun ya da ülke sınırlarının büyümesi doğal olarak kamu harcamalarının artışına neden olacaktır. Nüfusun artması ile sağlık, eğitim, konut vb. konulardaki harcamalar kamu giderlerinin büyümesinde etkili olur. Yani nüfus artışı devletin yerine getirdiği hizmetlere olan taleplerin artmasına neden olur. Bir ülkede genç nüfus oranı yüksekse, devletin kültür ve eğitim harcamalarında artış olacaktır. Ülkedeki nüfus artış hızı yüksek değilse yaşam süresinin uzaması nedeniyle yaşlılara yönelik kamu hizmetlerine (yaşlılık sigortası vb.) talep artacaktır.

MURAT YAYINLARI

MURAT YAYINLARI

6. E **Sosyal Refahın Artışı Yaklaşımı (A. Pigou – H. Dalton):** Pigou ve Dalton 20. yüzyılın başlarında vergilemeden sağlanan en son liranın harcanmasıyla sağlanan sosyal fayda ile bunun vergi mükellefine olan maliyetinin eşitlenmesi şartını dile getirerek, sosyal refahın kamu harcamaları yoluyla maksimize edilmesinin şart olduğunu öne sürmüşlerdir. Ekonomik refahın etkin olması için süre, verimlilik, üretkenlik gibi etkenler önemlidir. Lüks ve sermaye mallarına yapılacak harcamadan ziyade; eğitim, sağlık gibi sosyal harcamaların daha faydalı olacağı düşünülmektedir. Amaç sosyal faydanın maksimize edilmesidir. Sosyal refahı artırıcı etki yapan kamu harcamalarının artırılması anlayışı güdülmüştür.
7. E İktisadi transferler devletin ekonomik kesimi destekleme, üretimini teşvik ettirmeleri için yaptığı harcamalardır. Sübvansiyon şeklinde yapılan bu tür yardımlar çeşitli kesimlere yapılmaktadır. Açık veren KİT'lere yapılan yardımlar, girdilerin uygun fiyatta üreticiye sağlanması, düşük faizli kredi olanacağı bu tür yardımlardır.
8. B **Keynesyen Çarpan Analizinin Eleştirileri**
Keynesyen millî gelir modeli, karşılaştırmalı statik analize dayanır. Bu model herhangi bir maliye politikası uygulamasının etkilerini ölçmemize yardımcı olur. Ancak modelde zaman unsuru ihmal edilmiştir. Kamu harcamalarının gerçek etkisi, tüketim harcamalarına yansır ve belli bir zaman diliminin ardından ortaya çıkar. O nedenle analizde, gecikmeli etkileşim sonucunda maliye politikası önlemleri net sonucu veremez. Keynesyen millî gelir modelinde, ekonomide mevcut üretim kapasitesi veri olarak alınır. Teknolojik gelişmeler ve üretim fonksiyonundaki emek ve sermayenin ağırlıklı yapısı göz ardı edildiğinden, çarpan kat-sayısında hesaplanan yatırım harcamalarının millî gelir düzeyini etkileme potansiyeli, gerçeği yansıtmayabilir. Modelde emek miktarı sabit kabul edilmiştir. Öte yandan bu modelin eksikliklerinden biri de kapalı ekonomi varsayımına dayanmasıdır. Buna göre ihracat bağımsız bir değişken olarak ele alınmış ve sermaye hesabının ödemeler den-gesindeki yeri ihmal edilmiştir.
9. A **Negatif gelir vergisi,** toplumsal olarak minimum kabul edilen gelirin altında geliri olan herkese para yardımı yaparak minimum geliri garanti eden bir tekniktir. Bir başka ifadeyle, negatif gelir vergisi mükelleflerin belirli bir gelir seviyesinin (açlık sınırı veya yoksulluk sınırı) üzerindeki gelirlerini vergiye tabi tutarken bu seviyenin altında gelire sahip olan kişilere bu düzeydeki geliri garanti edecek şekilde nakdi yardım yapılmasını sağlayan bir mali araçtır. Negatif gelir vergisi gelir bölüşümünü daha adil bir hale getirmeyi ve belirli bir gelir düzeyinde vergiyi negatif yaparak yoksullukla mücadeleyi amaçlayan bir politika aracıdır. Bu açıdan negatif gelir vergisi bir transfer harcamasıdır. Henderson, negatif gelir vergisini “garanti edilmiş asgari gelir” olarak tanımlar.
10. D İmtiyaz usulü daha çok doğal tekellerde başvuru-lan bir usuldür. Bir kamu hizmetinin yürütülmesi için, hizmetle ilgili idareyle, bir tek özel hukuk tüzel kişisi arasında sözleşme yapılır. Bu sözleşmeye dayalı olarak kamu hizmetinin yürütülmesine imti-yaz yöntemi denir.
11. E **213 sayılı Vergi Usul Kanunu'na göre yabancı memleketlerde bulunanlara tebliğ:**
Kendisine tebliğ yapılacak kişi Türk vatandaşı ise tebliğ Türk siyasi memuru veya konsolosu vasıtasıyla yapılabilir. Bu hâlde bildirim Türkiye elçiliği veya konsoloslugu veya bunların görevlendireceği bir memur yapar. Tebliğin konusu ile hangi merci tarafından çıkarıldığı, bilgilerinin yer aldığı ve otuz gün içinde başvurulmadığı takdirde tebliğin yapılmış sayılacağı ihtarını içeren bildirim, muhataba o ülkenin mevzuatının izin verdiği yöntemle gönderilir. Bildirimin o ülkenin mevzuatına göre muhataba tebliğ edildiği belgelendirildiğinde, tebliğ tarihinden itibaren otuz gün içinde Türkiye elçiliği veya konsolosluguna başvurulmadığı takdirde tebligat otuzuncu günün bitiminde yapılmış sayılır. Muhatap, Türkiye elçiliği veya konsolosluguna başvurduğu takdirde tebliğ evrakını almaktan kaçınırsa bu hususta düzenlenecek tutanak tarihinde tebliğ yapılmış sayılır. Evrak bekletilmeksizin merciine iade edilir.

MURAT YAYINLARI

MURAT YAYINLARI

12. B **Vergilemede Uygunluk İlkesi:** Vergilemede uygunluk ilkesi, devletin vergilemeden en yüksek hasılat veya randımanı sağlaması amacıyla hareket etmesine ilişkin ilkedir. Vergi otoritesi en uygun şartlarda ve en uygun zamanlarda vergi almalıdır.

13. C Tüzel kişilerin tasfiye haline girmiş veya tasfiye edilmiş olmaları, kanuni temsilcilerin tasfiyeye giriş tarihinden önceki zamanlara ait sorumluluklarını ortadan kaldırmaz.

Tasfiye edilerek tüzel kişiliği ticaret sicilinden silinmiş olan mükelleflerin, tasfiye öncesi ve tasfiye dönemlerine ilişkin her türlü vergi tarhiyatı ve ceza kesme işlemi, müteselsilen sorumlu olmak üzere, tasfiye öncesi dönemler için kanuni temsilcilerden, tasfiye dönemi için tasfiye memurlarından herhangi biri adına yapılır. Limited şirket ortakları, tasfiye öncesi dönemlerle ilgili bu kapsamda doğacak amme alacaklarından şirkete koydukları sermaye hisseleri oranında sorumlu olurlar. Bu durumda soruda verilen 400 TL tutarındaki vergi borcu ortakların eşit sermaye payına sahip olmaları nedeniyle eşit olarak ortaklardan talep edilecektir.

14. D Bir ülkede GSYH'nin en az geçim seviyesinin üstünde kalan kısmına ülkenin **vergi kapasitesi** denir. **Vergi gayreti oranı**, toplanan verginin vergi kapasitesine oranıdır.

$$\text{Vergi gayreti oranı} = \frac{\text{Vergi hasılatı}}{\text{Vergi kapasitesi}}$$

Vergi gayreti oranı yönetimlerin kendi vergi kapasitelerinden ne oranda faydalandıklarını gösterir. Ülkelerin vergi salabilecekleri vergi potansiyeli aynı olsa bile topladıkları vergi miktarı, vergi toplama konusunda gösterdikleri gayrete göre değişebilir. Bunu ölçmek için 'vergi gayreti oranı' kullanılmaktadır.

15. A **Tevzii (dağıtma) vergiler**, elde edilmek istenen vergi hasılatının önceden saptanarak belirli ölçütler çerçevesinde vatandaşlara dağıtılmasıdır.

Nispi (nispet) vergiler, elde edilmek istenen vergi hasılatının önceden bilinmeden vergi matrahlarına vergi oranları uygulanarak mükelleflerin vergi borçlarının hesaplanmasıdır.

16. B Kaldor yıllık gelir vergisine benzer bir şekilde yıllık tüketim üzerinden hesaplanacak bir vergi tasarlamıştır. Buna göre yıllık gelirden tasarruf düşünülünce aradaki fark harcama olacaktır. Bu fark aynı zamanda Haig-Simons yaklaşımındaki 'gelir' tanımıyla uyusmaktadır. Haig-Simons yaklaşımına göre bir yıl boyunca elde tutulan serveti kullanmaksızın yapılan harcamalara gelir denir. Kaldor'un genel harcama vergisi kişilerin ve ailelerin yapmış oldukları harcamaları artan oranlı şekilde vergilendiren dolaysız bir vergi türüdür. Kaldor'un harcama vergisi tıpkı gelir vergisi gibi yıllık harcamalar üzerinden alınmaktadır. Artan oranlı olması, kişinin durumuna göre birtakım muafiyetler uygulanabilmesi nedeniyle teorik olarak vergi adaletine olumlu etkileri beklenebilir. Dolayısıyla genel harcama vergisi öznel bir vergidir.

17. C **Geriye yürümezlik ilkesi**, hukuk kurallarının zaman bakımından uygulanmasıyla ilgili temel bir ilkedir. Geriye yürümezlik ilkesinin tanımı konusunda görüş birliği bulunmamasına karşın, ilke genel olarak şu şekilde tanımlanabilir: "Yürürlüğe giren yeni kuralın yürürlük tarihinden önceki dönemde hukuki sonuçlar doğurmasını yasaklayan ve kuralın ancak yürürlüğe girdiği tarihten sonraki olaylara uygulanmasını emreden hukukun genel prensibidir."

MURAT YAYINLARI

MURAT YAYINLARI

18. E Konsolidasyonun Sonuçları ve Etkileri:

Alacaklının iradesi ile gerçekleşen gönüllü konsolidasyonun tersine zorunlu konsolidasyonda, kamunun tek taraflı iradesi vardır. Zorunlu konsolidasyon bu haliyle kamu kredisine karşı bir güvensizlik yaratır. Öte yandan, vadesinde eline satın alma gücü geçmeyen kişiler üzerinde hayal kırıklığı yaratarak, yatırım ve tüketim kararlarını saptırır.

Kısa vadeli borçların çoğaldığı ve geri ödeme açısından sıkıntı olduğu bir ortamda konsolidasyon, borcun uzun vadeli düzenli bir ödeme planına bağlanmasını sağlar. Bu şekilde devlet, içinde bulunduğu sıkışık durumdan kurtulabilir ve borçlarını geniş bir zaman dilimine yayma olanağına sahip olabilir. Ancak borç vadelerinin bu şekilde uzaması, uzun vadeli borçların faiz yükünün kısa vadeli borçlardan yüksek olması nedeniyle, devletin faiz yükünü arttırır.

Konsolidasyon, ekonomide talep fazlalığının olduğu dönemlerde uygulanacak bir enflasyonla mücadele aracıdır. Devletin borç gelirine ihtiyacı olmadığı zamanlarda bile, ekonomiden talep emmesi amacıyla uygulama alanı bulabilir. Dolayısıyla konsolidasyon, alacaklıların eline satın alma gücü geçmesini önlediği için deflasyonist etki yaratır ve varsa deflasyonist eğilimleri daha da şiddetlendirir.

19. E İşlemsel (operasyonel) açık, bütçe açığından faiz ödemelerinin birincil açıkta olduğu gibi çıkarılması ile değil, sadece enflasyon etkisi ile aşınmaya uğrayan kısmının çıkarılması ile bulunur. Enflasyon ortamında, nominal faiz oranlarında enflasyon oranı kadar meydana gelen artış, enflasyonun anapara üzerinde meydana getirdiği aşınmayı ifade eder. Ancak nominal faiz oranları enflasyondan daha fazla artıyorsa, devletin borç senedi sahiplerine doğru reel bir kaynak transferi var demektir. İşlemsel açık, faiz ödemelerini sadece bir gelir aktarımı olarak, yani yeni talep yaratıcı bir unsur olarak ele almaktadır. Bir başka deyişle devlete borç verenleri fiili enflasyona karşı tazmin eden borç servisi kısmı, geleneksel açıktan çıkarılmakta, mali dengesizlik daha net tahmin edilmektedir.

20. D Kısa Vadeli (Dalgalı) Borçlar: Kısa vadeli borçlar, diğer adıyla dalgalı borçlar, geçici süreler için başvurulmuş bir borçlanma türüdür. İlke olarak devlet, bütçenin gelir ve gider dengesi arasında bir vade uyumsuzluğu söz konusu olduğu zaman kısa vadeli borçlanmaya başvurur. Kısa vadeli borçların ana kaynağı merkez bankası ve ticari bankalar olmakla birlikte, sosyal güvenlik kuruluşları ile özel kurum ve kuruluşlardan da sağlanmaktadır. Kısa vadeli borçların kaynağı, para piyasasıdır. Bu borçların miktarı, cari yıl içerisinde dalgalanmalar göstermesi nedeniyle dalgalı borç olarak da adlandırılmaktadır. Kısa vadeli borçların faiz oranları vadelerinden dolayı daha düşüktür. Vade sonunda anapara ve faizi ödenerek borç kapatılır. Bu nedenle takibi gerektiren bir borç olmadığı için Hazinesin defter-i kebirine kaydedilmez.

Devletin kısa vadeli borçlanmasında; bütçe gelir ve giderlerinde zaman bakımından uyumsuzluğun olması yanında bütçe açıklarının kapatılmasının gerekliliği, ekonomik şartların kısa vadeli borçlanmaya elverişli olması, olağan dışı giderlerin finanse edilmesi, ekonomik istikrarsızlıkların giderilmesi gibi nedenler de etkili olmaktadır. Bu borçlar, faizinin düşük olması nedeniyle kamunun iç borç yükünde ciddi bir artışa yol açmamaktadır.

21. A Devlet borçlarını elde edildikleri kaynaklar açısından iç borçlar ve dış borçlar olarak ikiye ayırabiliriz. İç borçlar ülke içi kaynaklardan, dış borçlar ise ülke dışı kaynaklardan elde edilen borçlardır. Görüldüğü gibi tanımda esas alınan unsur, borcun sağlandığı piyasanın uyruğudur. Borcun milli piyasadan ya da yabancı piyasadan sağlanıp sağlanmadığına bakılarak bu ayırım yapılmaktadır.

Milli gelir açısından iç ve dış borçlar karşılaştırıldığında ise, iç borçlar ülke içerisinde sağlanan borçlar olduğu için milli gelirin kapsamı içerisindedir. Bir diğer deyişle, alınması ve ödenmesi durumlarında ülkenin toplam kaynaklarında bir değişiklik yaratmamaktadır. Ancak, dış borçlanma bunun tam tersi yönde bir etki yaratmaktadır. Dış borçlanma, alındığı anda ülkeye dışarıdan kaynak girişi sağladığından ülke ekonomisinde olumlu bir etkide bulunurken, ödenmesi sırasında milli gelirin bir kısmını ülke dışına transfer etmektedir. Bu nedenle dış borçlanma yoluyla sağlanan kaynakların verimli yatırımlar için kullanılması gerekmektedir.

MURAT YAYINLARI

MURAT YAYINLARI

22. C Döviz (kambiyo) garantili tahvil ihracı: Kur riskinin yüksek olması nedeniyle tasarruf sahiplerinin yerli para cinsinden tahvil almaktan kaçındığı durumlarda devlet dövizde endeksli tahvil ihraç ederek tahvil sahiplerini kur riskinden korumaktadır. Dövizde endeksli tahvillerin anaparaları ve faizleri endekslediği dövizin değeri dikkate alınarak günün kuru üzerinden hesaplanır ve TL cinsinden ödenir.

Döviz ve altına endeksli tahvillerde devletin temel amacı tahvilin reel değerini koruma altına almaktır. Bunun dışında enflasyon endeksli tahviller de çıkarılabilir.

23. B Net Bugünkü Değer = Gelecekteki Değer / (1 + Faiz Oranı)^{vade}

Net Bugünkü Değer = 2000 / (1 + 0,25)¹

Net Bugünkü Değer = 2000 / 1,25

Net Bugünkü Değer = 1600

24. C Torba bütçeleme tekniğinin üstünlükleri:

- Torba bütçelerin hazırlaması kolaydır ve hazırlıklar için geçecek zaman ve katlanılacak maliyetler çok düşüktür.
- Ödeneklerin büyüklükleri konusunda karar vericilerin uzlaşması oldukça kolaydır.
- Bütçe hazırlıklarında dikkatler ayrıntılardan ve dar kapsamlı konulardan daha geniş kapsamlı konulara kayar.

25. C Analitik bütçe sınıflandırmasında kurumsal sınıflandırma: Siyasi ve idari sorumluluğun belirlenmesini ve program sorumlularının tespitini hedeflerken, aynı anayasal otoriteye tahsis edilen kaynakların aynı kodda yer alması ilkesini benimsemektedir. Siyasi ya da bürokratik olarak yönetim yetkisi kurumsal sınıflandırmanın temel kriteri olarak kabul edilmektedir. Analitik bütçe sınıflandırmasının ilk kodlama grubu olan kurumsal sınıflandırma, kamu yönetimi içinde yer alan kurumların idari yapıları dikkate alınarak oluşturulmuştur.

26. A Tahsis (Ayrım) İlkesi: Tahsis ilkesi, kamu hizmetlerinden her hizmet çeşidine, tüm gelirlerden ödenmek üzere, bir ödenek ayrılmasıdır. Devletin herhangi bir idaresinin, bir gelir toplasın ya da toplamasın, kendisine bütçe ile ödenek ayrılmadıkça devlet adına bir ödemede bulunamaz. Bu bakımdan, tahsis ilkesine “ödenek ayrılması ilkesi” de denilir. Tahsis ilkesine göre, bütçe tasarısında yer alan giderler; nitelik, nicelik ve zaman bakımından üç şekilde ayırıma tabi tutulur.

27. D 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'na göre gelir ve gider tekliflerinin hazırlanmasında;

- a) Orta vadeli programda belirlenen temel büyüklükler ile ilke ve esaslar,
 - b) Kalkınma planı ve yıllık program öncelikleri ile kurumun stratejik planları çerçevesinde belirlenmiş ödenek tavanları,
 - c) Kamu idarelerinin stratejik planları ile uyumlu çok yıllık bütçeleme anlayışı,
 - d) İdarenin performans hedefleri,
- dikkate alınır.

28. A 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'na göre bütçeleme ile ödenek tahsis edilen her bir harcama biriminin en üst yöneticisi harcama yetkilisidir. Ancak, teşkilât yapısı ve personel durumu gibi nedenlerle harcama yetkililerinin belirlenmesinde güçlük bulunan idareler ile bütçelerinde harcama birimleri sınıflandırılmayan idarelerde harcama yetkisi, üst yönetici veya üst yöneticinin belirleyeceği kişiler tarafından; mahallî idarelerde İçişleri veya Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığının, diğer idarelerde ise Hazine ve Maliye Bakanlığının uygun görüşü üzerine yürütülebilir.

29. D 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'na göre ön malî kontrol, harcama birimlerinde işlemlerin gerçekleştirilmesi aşamasında yapılan kontroller ile malî hizmetler birimi tarafından yapılan kontrolleri kapsar. Ön malî kontrol süreci, malî karar ve işlemlerin hazırlanması, yüklenmeye girilmesi, iş ve işlemlerin gerçekleştirilmesi ve belgelendirilmesinden oluşur.

MURAT YAYINLARI

MURAT YAYINLARI

30. E 5520 sayılı Kurumlar Vergisi Kanunu'na göre vergilendirme dönemi ve tarhiyat:

Kurumlar vergisinde vergilendirme dönemi, hesap dönemidir. Kendilerine özel hesap dönemi tayin edilenlerin vergilendirme dönemi ise özel hesap dönemleridir.

Kesinti suretiyle ödenen vergilerde, istihkak sahiplerince ayrıca yıllık beyanname verilmeyen hallerde, vergi kesintisinin ilgili bulunduğu dönemler vergilendirme dönemi sayılır. Kurumlar vergisi, beyannamenin verildiği vergi dairesince tarh olunur.

Kurumlar vergisi, Kurumlar Vergisi Kanunu'na göre mükellef olanların tüzel kişiliği adına; iktisadî kamu kuruluşları ile derneklere ve vakıflara ait iktisadî işletmelerden tüzel kişiliği haiz olmayanlar için bağlı oldukları kamu tüzel kişileri ya da dernek veya vakıf adına; fonlarda fonun kurucusu adına; iş ortaklıklarında ise verginin ödenmesinden müteselsilen sorumlu olmak üzere yönetici ortak veya ortaklardan herhangi birisi adına tarh olunur.

Kurumlar vergisi, bağlı olunan vergi dairesine beyannamenin verildiği günde, beyanname posta ile gönderilmişse, vergiyi tarh edecek daireye geldiği tarihi izleyen üç gün içinde tarh edilir.

31. C 193 sayılı Gelir Vergisi Kanunu'na göre emsal kira bedeli esası:

Kiraya verilen mal ve hakların kira bedelleri emsal kira bedelinden düşük olamaz. Bedelsiz olarak başkalarının intifasına bırakılan mal ve hakların emsal kira bedeli, bu mal ve hakların kirası sayılır. Bina ve arazide emsal kira bedeli, yetkili özel mercilerce veya mahkemelerce takdir veya tespit edilmiş kirası, bu suretle takdir veya tespit edilmiş kira mevcut değilse Vergi Usul Kanunu'na göre belirlenen vergi değerinin %5'idir. Diğer mal ve haklarda emsal kira bedeli, bu mal ve hakların maliyet bedelinin, bu bedel bilinmiyorsa, Vergi Usul Kanunu'nun servetlerin değerlendirilmesi hakkındaki hükümlerine göre belli edilen değerlerinin %10'udur.

32. A 4760 sayılı Özel Tüketim Vergisi Kanunu'na göre:

1. (I) sayılı listedeki mallar (petrol ve türevleri) için belirlenen maktu vergi tutarları kilogram, litre, metreküp, standart metreküp, kilokalori veya bunların alt ve üst birimleri ile gerektiğinde büyüklükleri de dikkate alınarak kap, ambalaj veya adet olarak uygulanabilir.

2. (III) sayılı listenin (A) cetvelindeki mallar (alkollü ürünler) için asgari maktu vergi tutarları ile (B) cetvelindeki mallar (tütün ürünleri) için asgari maktu vergi ve maktu vergi tutarları;

a) (A) cetvelindeki mallardan (alkollü ürünler), malttan üretilen biralara için bir litredeki her bir alkol derecesi, şarap ve fermente edilmiş diğer içecekler için her bir litre, diğer mallar için içerdiği alkolün her bir litresi itibarıyla,

b) (B) cetvelindeki mallar (tütün ürünleri) için asgari maktu vergi tutarları perakende satışa sunulan sigaraların ve makaronların birim ambalajı içinde yer alan her bir sigara veya her bir makaron, diğer tütün mamullerinin birim ambalajı içindeki mamulün her bir gramı itibarıyla, maktu vergi tutarları ise 20 adet sigaradan, 50 adet makaron dan veya 50 gram tütünden oluşan birim ambalaj itibarıyla, uygulanır.

(II), (III) [tütün ürünleri hariç] ve (IV) sayılı listelerdeki mallar için verginin matrahı; bunların teslimi, ilk iktisabı ve ithalinde, hesaplanacak özel tüketim vergisi hariç, katma değer vergisi matrahını oluşturan unsurlardan teşekkül eder.

(III) sayılı listenin (B) cetvelindeki mallar (tütün ürünleri) için verginin matrahı; bunların nihai tüketicilere perakende satış fiyatıdır.

(III) sayılı listenin (A) cetvelindeki mallar (alkollü ürünler) için asgari maktu vergi tutarlarına göre hesaplanacak vergi tutarından az olmamak üzere yalnızca nispi vergi uygulanır. (B) cetvelindeki mallar (tütün ürünleri) için maktu vergi ile birlikte, asgari maktu vergi tutarına göre hesaplanacak vergi tutarından az olmamak üzere nispi vergi uygulanır.

33. B 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümlerine göre kendisine ödeme emri tebliğ edilen borçlu, 15 günlük müddet içinde borcunu ödemediği ve mal bildiriminde bulunmadığı takdirde mal bildiriminde bulununcaya kadar bir defaya mahsus olmak ve üç ayı geçmemek üzere hapisle tazyik olunur.

34. C Yetkili makamların mükellefin kendisine yazı ile yanlış izahat vermiş olmaları veya bir hükmün uygulanma tarzına ilişkin bir içtihadın değişmiş olması halinde vergi cezası kesilmez ve gecikme faizi hesaplanmaz.

Bir hükmün uygulanma tarzı hususunda yetkili makamların genel tebliğ veya sirkülerde değişiklik yapmak suretiyle görüş ve kanaatini değiştirmesi halinde, oluşan yeni görüş ve kanaate ilişkin genel tebliğ veya sirküler yayımlandığı tarihten itibaren geçerli olup, geriye dönük olarak uygulanmaz.

35. B I inci derece usulsüzlükler:

1. Vergi ve harç beyannamelerinin süresinde verilmemiş olması
2. Tutulması mecburi olan defterlerden herhangi birinin tutulmamış olması
3. Defter kayıtlarının ve bunlarla ilgili vesikaların doğru bir vergi incelemesi yapılmasına imkân vermeyecek derecede noksan, usulsüz veya karışık olması
4. Çiftçiler tarafından muhtar ve ihtiyar heyetlerine yapılan davete müddetinde icabet edilmemesi
5. Kayıt nizamına ait hükümlerine uyulmamış olması
6. İşe başlamanın zamanında bildirilmemesi
7. Tasdiki mecburi olan defterlerden herhangi birinin tasdik muamelesinin yaptırılmamış olması
8. Diğer ücretler üzerinden alınan gelir vergisinde, tarh zamanı geçtiği halde verginin tarh ettirilmemiş olması
9. Veraset ve intikal vergisi beyannamesinin ikinci verilen 15 günlük süre içerisinde verilmiş olması

36. E Türlerine göre vergilerin otomatik istikrar sağlayıcılık gücü değişmektedir. Örneğin kurumlar vergisi otomatik istikrar sağlayıcılıkta gelir vergisi kadar etkin değildir. Kurumlar vergisinin tek oranlı tarifeye sahip oluşu ve gelir vergisine göre konusunun daha dar olması, verginin otomatik istikrar sağlayıcılık gücünü zayıflatmaktadır. Bununla birlikte kurum kazançlarının gelir düzeyindeki değişiklikleri yakından izlemesi verginin esneklik derecesini yükseltmektedir. Bu nedenle tek oranlı vergilerin stabilizatörlük gücü, matrahlarına bağlı olarak değişiklik göstermektedir.

37. D Enflasyon dönemlerinde bütçenin fazla vermesi, ekonomideki toplam talebi kısıcıcı bir etki meydana getirecektir. Nitekim bütçe giderlerinin kısılması, çarpan etkisiyle birlikte toplam talebi düşürücü bir etki meydana getirecektir. Diğer taraftan bütçe gelirlerinin artırılması da benzer bir etki meydana getirecektir. Toplam talepteki düşüş ise mal

ve hizmet fiyat artışıındaki ivmelenmeyi azaltabilecektir. Diğer taraftan daha küçük bir bütçe uygulanması da bir önceki yıla nazaran harcamaların kısılması anlamına gelmektedir ve enflasyonla mücadele de etkin olabilecektir. Fakat bu uygulama her zaman başarılı olmayabilir ya da mümkün olmayabilir.

38. C Sabit döviz kuru rejimi ve sermaye hareketliliğinin var olduğu durumda, dışlama etkisinin küçük olması, maliye politikalarının milli gelir artışında etkin olması sonucunu beraberinde getirmektedir. Zira eksik sermaye hareketliliği altında uygulanan genişletici maliye politikaları, ödemeler dengesi fazlası ile beraber yurt içine döviz girmesine neden olmakta; bu doğrultuda, döviz kurunun sabit tutulması için genişletici para politikası uygulamasını zorunlu hale getirmektedir.

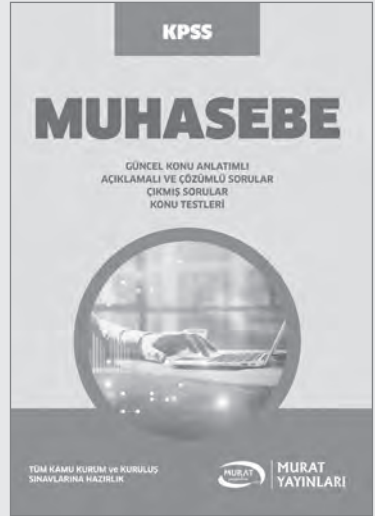
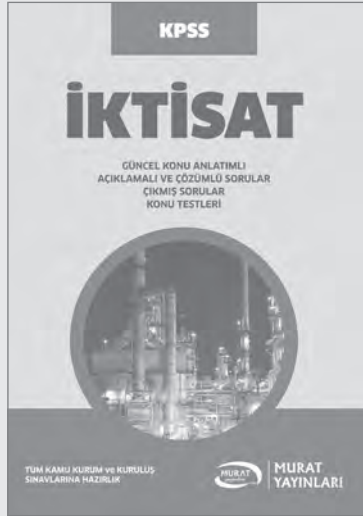
39. B Ekonomide deflasyonla ortaya çıkan dengesizliği gidermek için kamu otoriteleri çeşitli araçlar kullanılarak piyasaya müdahale ederler.

- Düşük faizli bol kredi imkânı sağlamak
- Kamu harcamalarını özellikle otonom yatırımları artırmak
- Gelir ve kurumlar vergisini yatırımları artıracak şekilde ayarlamak
- Yüksek ücret politikası uygulayarak efektif talebi uyarmak
- Tüketim kredilerini arttırarak efektif talebi uyarak arz-talep dengesini sağlamak

40. A Stagflasyon, “üretimde görülen durgunluk ile enflasyon döneminin bir araya gelmesi yanında ücretler ve fiyatların birbirini takip ederek yükselmesine karşın, ürün ve işgücü talebinin artmaması ve hatta özellikle düşmesidir.” olarak da tanımlanabilir.

MURAT YAYINLARI

MURAT YAYINLARI

COPYRIGHT © MURAT YAYINLARI LTD. ŞTİ.

Deneme Sınavının her hakkı saklıdır. Hangi amaçla olursa olsun, deneme sınavlarının tamamen veya bir kısmının Murat Yayınları Ltd. Şti.'nin yazılı izni olmadan kopya edilmesi, fotoğrafının çekilmesi, herhangi bir yolla çoğaltılması, yayımlanması ya da kullanılması yasaktır. Bu yasağa uymayanlar gerekli cezai sorumluluğu ve deneme sınavlarının hazırlanmasındaki mali külfeti peşinen kabullenmiş demektir.

Öneri ve bilgi için; 0312 231 31 21
www.muratyayinlari.com
facebook.com/muratyayincilik
dizgi@muratyayinlari.com